

Ježíš, slovo království a královská cesta k nesmrtelnosti

Mezi mnoha povzbudivými dopisy od rozhlasových posluchačů jsem dostal i tento od římskokatolického profesora a spisovatele:

"Myslím, že je vhodné, abych řekl, že jsem profesorem teologie a Nového zákona na římskokatolické instituci... a že si myslím, že vaše publikace Focus on the Kingdom (Zaostřeno na Království) je teologicky důležitá, jakkoli je možná opomíjena sektorem, který takto zastupuji. Zabýváte se radikálně důležitými otázkami křesťanské teologie, které jsou zcela na místě, protože ve skutečnosti je teologické cvičení teprve v pubertě a potřebuje další směrování. Myslím, že odvádíte dobrou práci, která, jak doufám, bude mít nakonec dopad i na mou vlastní církevní tradici. Je třeba vykonat ještě mnoho práce, než budeme moci kolektivně jasně myslet, a jsem rád, že upřímnost vašeho časopisu v těchto věcech je tak nesmlouvavá."

Abrahámovská víra

Taková slova nás všechny mohou povzbudit, abychom všemi dostupnými prostředky sdělovali to, co nacházíme v Písmu. Posilují mé přesvědčení, že ústřední pravdy abrahámovské víry (**příslib země/semene daný Abrahamovi** jako základ smlouvy potvrzený v Ježíšově učení evangelia o Království a v jeho smrti a vzkříšení) skutečně odrážejí "víru jednou odevzdanou svatým", k jejímuž znovuzískání nás Ježíšův bratr za každou cenu vybízí (Juda 3).

Z e-mailových, internetových a rozhlasových kontaktů, stejně jako od nových studentů, kteří přicházejí na

biblickou školu v Atlantě, sbírám stále více "kazuistik" mužů a žen, kteří jsou nadšeni a radikálně změněni tím, že se poprvé v životě dozvěděli, že evangelium v Novém zákoně je skutečně **zaměřeno na Boží království**; že Ježíš byl prototypem kazatele a hlasatele evangelia a že se mu nikdy ani nesnilo, že je Bůh.

Ješua sám sebe chápal jako **Krista, Božího Syna**. "Evangelium Ježíše Krista" znamená evangelium, jak vyšlo z Ježíšových úst (tj. subjektivní genitiv: Ježíš je autorem evangelia), nikoli pouze evangelium o tom, jak Ježíš zemřel a vstal z mrtvých. Marek nadepsal své vyprávění "evangelium Ježíše Krista" a poté začal popisovat Janovo **hlásání evangelia** a Ježíšovo **hlásání evangelia**, které nazývá Božím evangeliem. Království je neoddiskutovatelným základem evangelia. Jan a Ježíš byli zajedno v pojetí evangelia jako evangelia **o Království** (Mt 3:2; 4:17, 23; srov. Mt 4: 23; 9:35; 24:14). Matouš, když používá podstatné jméno evangelium, kvalifikuje je opisným výrazem "o Království".

Disidenti, jako jsme my

Jsou-li tyto předpoklady správné, mění se od základu celé církevní dějiny. To, co je známo jako "ortodoxie", ve skutečnosti vůbec není ortodoxií, ale pouze jednou z různých možností víry, které v prvních staletích našeho letopočtu soupeřily s ostatními a zvítězily, čímž určily tempo a vzor pro další staletí. Dominantní strana zvítězila ne proto, že by byla věrná Písmu, ale proto, že se jí podařilo získat větší vliv,

zejména za podpory římského státu¹. Existuje řada učenců, kteří vědí, že víra se od druhého století odklonila od novozákonních měřítek pravdy a že od té doby už nikdy nebyla stejná².

Disidenti, jako jsme my a mnozí před námi, zpochybňovali status quo, a pokud chceme být Mesiáši a světu užiteční, musíme v tom pokračovat. "Kdo se stydí za mě a za má slova, za toho se budu stydět já, až se vrátím" (Mk 8:38). Tak pravil Ježíš a také poznamenal, že sůl, která ztratila svou chuť, nemá žádnou hodnotu.

Ježíšova identita

Přibližně dva tisíce let převládala v křesťanství představa, že ústřední spásná postava NZ je ve skutečnosti předexistující, předhistorická, předlidská a předpозemská Osoba, druhý člen věčného trojjediného Boha. Všichni uznávají, že toto pojetí Boha jako trojjediného není nikde v Bibli přímo uvedeno. *Oxford Companion to the Bible* říká s poněkud protivným britským podceňováním, že Trojici "nelze snadno odhalit v rámci kánonu". (Prostí Londýňané by řekli bez obalu a upřímněji: Nikde to není!) Převládající názor však nadále tvrdí, že věčný "Bůh Syn" je nicméně v Písmu zřetelně obsažen implicitně a má být přijímán s nepochybným přesvědčením. Pokud tak neučiníme, říkají mnozí, budeme se smažit na věky věků.

Ať vám nikdo neříká, že "na naukách nezáleží"!

V tomto náročném teologickém světě je třeba žít. Michael Servetus zaplatil krví za to, že se odvážil zpochybnit tuto neuvěřitelnou trinitární tezi. Reformátor Kalvín, který také četl Kázání na hoře, schválil Servetovu justiční vraždu v roce 1553. Jan Kalvín však tehdy ostře nesympatizoval s těmi z nás, "zhoubných anabaptistů" (jak je nazýval), kteří věřili, že mrtví jsou skutečně mrtví až do vzkříšení. Kalvín také obviňoval vyškolené učenáky a apoštoly Mesiáše, že zcela nepochopili, co je Boží království. Kalvín, jak si jistě vzpomínáte, ve svém komentáři ke Sk 1:6 "Je toto čas obnovit Království Izraele?" prohlásil, že se Mesiášovi žáci při kladení této otázky dopustili "více omylů, než je slov v této otázce" - asi 11 omylů!

Náš případ proti trinitárnímu dogmatu

Navrhují, abychom se my, disidenti, postavili proti trinitárnímu dogmatu, které se objevuje v jedné křesťanské knize za druhou, v jednom traktátu za druhým a v jednom systematickém teologickém textu za druhým. Stojíme proti obrovskému průmyslu a propagandě, a myslím, že i proti kolosálnímu církevnímu zmatku, obhajovanému ohromujícími slovními složitostmi a omezujícími. Naším úkolem je svědčit ve prospěch "toho jediného, který je skutečně Bůh" (Jan 17:3; srov. 5:44). Ježíš tohoto Boha označil za svého Otce. Navrhují, abychom čtenáře Bible vyzvali, aby se stejně jako Ježíš vrátili na začátek a vysvětlili, kdo on je. "Počínaje Mojžíšem a všemi proroky jim Ježíš vyložil ve všech Písmech všechno, co se týká jeho samého" (Luk 24:27). Všimněte si Mesiášovy metody při jeho biblických přednáškách.

Tohoto semináře bych se rád zúčastnil.

Pokud někdo četl Pátou knihu Mojžíšovu 18:15-18, nemůže si představit, že by Mesiášem měl být sám Bůh. Tento text, oblíbený Petřův a Štěpánův (Sk 3:22; 7:37), výslovně uvádí, že Mesiáš nebude Bohem. Spasitel má být ten, kdo pochází z izraelské rodiny, prorok jako Mojžíš vzešlý z řad Izraelitů. Jak děsivě matoucí, ba zavádějící, kdyby pak Bůh nakonec poslal Mesiáše, který by byl ve skutečnosti sám Bohem, vědomě existujícím od věčnosti. Tím by bylo vyvráceno posvátné svědectví Deuteronomia 18:15-18 a mnoha dalších stejně jednoznačných starozákonních slibů.

Semeno Evy

Mesiáš, jak byli Židé informováni svými svatými spisy – a v to věří dodnes - měl být "semenem Evy", "hvězdou vycházející v Izraeli", synem Abrahámovým a semenem Davidovým. Záznam o jeho původu pocházel z raných dob (Micheáš 5:2, NASV). Měl se narodit v Betlémě a měl být vyšším Mojžíšem. V nejslavnějším božském výroku SZ (Ž 110:1, velmi výz-

¹ Tento pohled poprvé přinesl Walter Bauer ve svém díle *Orthodoxy and Heresy in Earliest Christianity*, 2. vydání, Bonn, 1963. V předmluvě k druhému německému vydání se píše: "V nejstarším křesťanství nestojí ortodoxie a hereze ve vzájemném vztahu jako primární k sekundár-

nímu, ale v mnoha oblastech je hereze původním projevem křesťanství."

² Harnack, *History of Dogma* a Loofs, *Leitfaden zum Studium der Dogmengeschichte*.

namném v NZ³) měl být Mesiáš "můj pán" (*adoni*). *Adoni* ve všech svých 195 výskytech nikdy není odkazem na Božství. Bůh nemluvil k Bohu, ale ke svému *lidskému* zástupci. Ježíš tento žalm miloval (Mt 22:41-46) a používal ho při řešení všech sporů.

Jestliže byl Mesiáš nestvořenou věčnou bytostí, jak by na základě těchto důkazů mohl Izrael nebo kdokoli jiný poznat Mesiáše, když přišel, když se ve skutečnosti prohlašoval za samotného Boha? Žádný Žid by nepřipustil představu, že by Bůh měl být synem Davida nebo Evy! To, co se v postbiblických dobách stalo "ortodoxním"⁴, vyžadovaným pohledem na Božího Syna, znamená záludný háček hozený Izraeli. Je v rozporu s jasným očekáváním, kdo měl být Spasitel, jak je popsáno na stránkách jejich Písma svatého.

Je také v rozporu s prvními stránkami Nového zákona. Matouš nám ve skutečnosti nepředstavil nestvořeného, věčného Syna. Matouš tedy nemohl věřit v Trojici.

Začněte na začátku

Pokud začneme na **začátku** Nového zákona, můžeme úspěšně obhájit svůj názor. Matouš nám podrobně popsal Mesiášův **původ**. Nejprve o něm říká, že je potomkem Abraháma a Davida (1,1), přesně jak bychom očekávali na základě slibů ze SZ. Ale co víc, v Matoušově evangeliu 1:18 se Matouš zabýval konkrétními údaji o "původu" Ježíše Krista. "**Genesis**⁵ [původ, stvoření, vznik, počátek] Ježíše byl takový: Když byla jeho matka Maria zasnoubena s Josefem, dříve než se sešli, zjistila, že je těhotná působením svatého ducha." (1 Mojžíšova 1:1).

Genesis Mesiáše

Co může být jasnější? Matouš mluví o **genezi** Mesiáše, ne jen o jeho narození. Zrození sice v Bibli i mimo ni znamená, že nový člověk vstupuje do života, ale geneze poukazuje na to, jakým způsobem tento život vznikl. Matouš 1:20: "Neboj se, Josefe, vzít svou ženu domů, neboť to, co v ní bylo **zplozeno** (*to en autee genneethen*), je z ducha svatého". Všimněte si

mírně zastřenému překladu v našich verzích: "počato". Maria jistě počala, ale to, co text zdůrazňuje, je činnost *Otce*, který plodí, vytváří, iniciuje život nového člověka. Stejně sloveso "zplodit" jsme měli už čtyřicetkrát v Matoušově 1. kapitole ("ten a ten zplodil toho a toho").

Bylo by v příkrém rozporu s tímto jedinečným vyprávěním, kdybychom do něj vnášeli myšlenku, že **dříve existující** Boží Syn byl ve skutečnosti přeměněn nebo transformován, nebo že se dokonce sám proměnil v novou osobu nebo plod. Celá tato myšlenka se podobá spíše reinkarnaci. Připomíná právě pohanskou představu, že "bohové k nám sestoupili v podobě lidí" (Sk 14:11), nebo Nikodémovu naivní otázku o vstupu zvenčí do lůna matky. To, co Matouš popsal, je počátek, vznik, vskutku stvoření nové osobnosti v lůně matky.

Zázrak je lokální a historický. A tou osobou je Boží Syn. V tomto dějinném okamžiku vstupuje do života Boží Syn. Nic nenasvědčuje tomu, že by vyměnil jednu formu existence za jinou. (Vše, co jsem zde právě řekl, je samozřejmě podle moderních měřítek "kacířství").

Gnostický zvrat

Gnostici si nepotrpí na historii a fakta, a tak byl příběh ve druhém století gnosticky smýšlejícími křesťany pozměněn. Gnostici, první "teologové", byli těmi, kdo se snažili z Ježíše udělat méně židovskou postavu a více univerzálního člena Panteonu. To je odvěká ekumenická tendence: Udělejme z Ježíše univerzální náboženskou postavu! Nebyl by pak přitažlivější pro větší rozmanitost lidí? K čemu by byl dobrý židovský mesiášský Ježíš? (Tak zněl argument.) Gnostické překroucení možná ukázalo dobré propagační techniky, ale bylo v zásadě falešné vůči pravému, původnímu Mesiáši. Propagoval stále přítomné nebezpečí "jiného Ježíše". A ten jiný "Ježíš" byl jistě náboženskou postavou a byl nabízen jako Spasitel, ale byl to židovský Ješua Hamašich (Ježíš Mesiáš) z božského zjevení, potomek Abrahámův?

³ Jeden německý autor označuje Ž 110:1 za hlavní christologický text.

⁴ Trojice se stala pevně danou až na koncilech v Nikáji v roce 325, v Konstantinopoli v roce 381 a v Chalkedonu v roce 451.

⁵ Zajímavý je pokus o zkomolení textu v některých MSS, které nahrazují slovo "*genesis*", původ, stvoření, méně jednoznačným termínem *genesis* (se dvěma n), což znamená zrození. Viz *The Orthodox Corruption of Scripture*, Bart Ehrman, Oxford University Press.

Falešná svatozář

Tak byl Ježíšův portrét doplněn o "nadživotní" fiktivní, legendární rozměr, který byl navršen na biblický text v tom smyslu, že Syn ve skutečnosti nedostal existenci v matčině lůně, ale sám si své "početí" v Marii vykonstruoval. Ježíšovi byla přidána falešná svatozář. Potkal ho osud jiných náboženských vůdců, jako byl Buddha. Byl zbožštěn. Ve skutečnosti nakonec nebyl člověkem, ale návštěvníkem z jiného světa. Poznámka římskokatolického kněze v televizi byla na základě nového, přepracovaného příběhu zcela vysvětlitelná: "Bůh jednoho dne přišel k Marii a řekl: 'Marie, budeš, prosím, mou matkou?'".

Tento ohromující nový zvrat v příběhu se odráží na počátku druhého století, kdy Justin Mučedník začíná mluvit o "jiném Bohu a Pánu pod Stvořitelem", aritmeticky jiném než Otec⁶ a tento Syn přichází podle Justina *skrze* Marii, a ne jak říká Matouš z, *ven z* (ek) Marie (Mt 1:16), pocházející z Marie.

S touto úžasnou změnou Ježíšovy identity "historický Ježíš zcela zmizel" (Martin Werner, *The Formation of Dogma*, str. 298). Tentýž autor, který byl profesorem systematické teologie ve švýcarském Bernu, poznamenal, že raný katolicismus byl ve skutečnosti novým helénistickým mysterijním náboženstvím s "Ježíšem" ve svém středu.

Profesor Loofs popsal proměnu Ježíše v Boha jako "maskované zavedení polyteismu do křesťanství"⁷.

Lukášův Ježíš

Lukášův popis počátku Božího Syna je rovněž jasný. Ani on, ani Matouš nemohli být trinitáři nebo dokonce binitáři a byli by v dnešních hlavních denominacích automaticky diskvalifikováni z pastorační činnosti. Takto Lukáš ve svém brilantním a stručném líčení Gabrielova navštívení Marie: "Duch svatý sestoupí na tebe [Marii] a moc Nejvyššího tě zastíní, a právě z toho důvodu bude ten, který bude zplozen, nazýván Synem Božím." (Lk 1:8). "Z toho důvodu..." Mezi Ježíšovým **synovstvím** a jeho zázračným zplozením existuje jasná příčinná souvislost. Ježíš je Sy-

nem Božím nikoliv z důvodu nějaké předchozí existence ve věčnosti (trinitářství) nebo z doby těsně před stvořením světa (arianismus), ale proto, že je novým stvořením v Marii a v dějinách pod přímým vlivem Otce skrze svatého ducha.

To je jistě **začátek bytí** posledního Adama. Je to poslední Boží Syn, který povstává jako pokrevní potomek Davidův, jak to proroctví požadují pro Mesiáše. Když byl Šalomounův rod proklet v Jójakínovi (Jer 22:28: "Je tento muž Koniáš [Jójakín] opovrženou rozbitou modlou? Proč jsou vyhnáni, on i jeho potomstvo, do země, kterou neznají? Ó země, země, země, slyš slovo Boží... Zapiš tohoto muže jako bezdětného, neboť nikomu z jeho potomstva se už nebude dařit sedět na Davidově trůnu a vládnout v Judsku"), Jehojakínovým přirozeným potomkům bylo znemožněno usednout na izraelský královský trůn. Z Davidovy linie byl zřejmě prostřednictvím Nátana "vypůjčen" další Davidovec (Lk 3:27-31), a tak byla ustavena pokrevní linie od Davida k Ježíšovi.

Jeho skutečný otec

Ježíš byl příbuzný s Davidem skrze svou matku a právně skrze svého otce.⁸ Jeho skutečným otcem byl ovšem Bůh, který podnikl Nové stvoření posledního Adama a působil v izraelské dívce. Pavel potvrzuje, že toto je správné pořadí událostí, když říká, že "první Adam byl ze země, pozemský, druhý Adam má být Pán z nebe". Ale "duchovní člověk nebyl první" (viz 1 Kor 15:45-47).

Již na počátku 2. století byl tento příběh postaven na hlavu: 2 Klement: "Kristus, ten, který nás spasil, se **nejprve** stal **duchem** a pak tělem." "To," poznamenává Harnack, "je základní teologická a filosofická věrouka, na níž jsou postaveny všechny trinitární a christologické spekulace [všimněte si toho slova!] církve následujících staletí, a je tedy kořenem ortodoxního systému dogmatiky" (*History of Dogma*, díl 1, s. 328).

Raymond Brown a preexistence

To, co navrhuje o Matoušově a Lukášově chápání toho, kdo je Ježíš, důrazně potvrdil proslulý římsko-

⁶ *Dialog s Tryfonem*, 56.

⁷ Fascinující popis dlouhého boje o proměnu Ježíše v Boha najdete ve *When Jesus Became God: The Epic Fight over*

Christ's Divinity in the Last Days of Rome, autor: Richard E. Rubenstein.

⁸ Josef mohl být také příbuzný Davida po Nátanově linii.

katolický učenec Raymond Brown ve své podrobné práci *Birth of the Messiah* (Doubleday, 1979).

Presvědčivě ukazuje, že Matouš ani Lukáš nevěřili, že Boží Syn existoval doslova před svým narozením. Tito autoři tedy nemohli být "ortodoxní" v moderním slova smyslu. Pro ně se stvoření/vznik/učinění Syna odehrálo zázrakem v Marii. Propagují Ježíše, který je trinitárnímu Ježíši postbiblického křesťanství cizí.

Představa, že Ježíš při svém narození pouze změnil podobu z ducha na tělo, je celému NZ cizí. "Vtělení" je ve skutečnosti spíše transmigrace nebo reinkarnace. Pokud byl Syn před svým zplozením živý, ve skutečnosti se vůbec *nenarodil*. Zrození znamená vznik nové osoby. Ježíš, Boží Syn, nepřecházel mezi dvěma světy nebo formami existence. Jeho počátek se odehrál přibližně ve 2. nebo 3. roce před naším letopočtem.

Uskutečnění Božího Syna

"Matouš a Lukáš tlačí [otázku Ježíšovy identity] zpět k Ježíšovu početí. V komentáři zdůrazním, že Matouš a Lukáš neprokazují žádnou znalost preexistence; zdá se, že početí pro ně bylo **uskutečněním (zplozením) Božího Syna**. Harmonizace, podle níž preexistující Slovo přijímá tělo ..., je doložena až v [pozdějším] NZ období" (s. 31).

"Skutečnost, že Matouš může mluvit o Ježíši jako o "**zplozeném**" (pasivum od *gennan*), naznačuje, že se pro něj početí prostřednictvím působení svatého ducha je **uskutečněním Božího Syna**. [V Matoušově a Lukášově "christologii početí"] Boží stvořitelské působení v Ježíšově početí plodí Ježíše jako Božího Syna... **Není zde ani náznak vtělení**, při němž postava, která byla dříve u Boha, přijímá tělo. Pro christologii preexistence [vtělení] je početí Ježíše počátkem pozemské kariéry, ale **nikoli zplozením Božího Syna**. [Později] se na panenské početí přestalo pohlížet jako na zplození Božího Syna, ale jako na vtělení Božího Syna, a to se stalo ortodoxní křesťanskou doktrínou. Tento myšlenkový proces pravděpodobně probíhá již na počátku 2. století u Ignáce z Antiochie (Hoben, *Virgin Birth*, 20-21); Aristida, Apologie 15:1; Justina, Apologie 1:21 a 33; Melita ze Sard, Rozprava o víře 4" (s. 140, 141, 142).

"Stejně jako bychom neměli zaměňovat christologii početí, kterou nacházíme v Matoušově a Lukášově vyprávění o dětství, s christologií preexistence v Janově prologu⁹... (nelze mluvit o) vtělení u Matouše a Lukáše. **Také by se nemělo číst "Bůh s námi" v nikájském smyslu, jako by se tím ztotožňoval Ježíš s Bohem**. Pro Matouše je Ježíš výrazem Boží přítomnosti u svého lidu. Matouš není jedním z děl NZ, která začínají Ježíše nazývat 'Bohem'. A ovšem žádné dílo NZ nedosahuje jednoznačnosti nikájského koncilu, když ho nazývá 'pravým Bohem z pravého Boha'" (s. 150).

Boží syn

Lukáš 1:35: "'bude nazván' - **nazvání vyjadřuje to, čím člověk je**, takže to neznamená nic menšího než 'bude' (srov. Mt 5:9: '**budete nazváni Božími syny**' a Lk 6:5: '**budete syny Nejvyššího**'). (s. 289, 290, 291).

"Spojení ducha a moci je velmi lukášovské, vyskytuje se v Lk 1:17; 4:14; Sk 1:8; 6:5, 8; 10:38). Při neznalosti pravidel paralelismu v biblické poezii, z nichž je zřejmé, že 'moc od Nejvyššího' je synonymem pro 'Ducha svatého', se někteří patrističtí a středověcí teologové domnívali, že ref. v 1:35, b.c. se vztahují ke třetí, resp. druhé osobě Trojice, takže 'moc' je druhá osoba, která sestoupila, aby přijala tělo v Mariině lůně. *Jak uvidíme, neexistují žádné důkazy o tom, že by Lukáš uvažoval o vtělení preexistující osoby.*"

Lukáš 1:35: "'Proto' - Z devíti výskytů *dio kai* v NZ jsou tři v Lukášovi/Skutcích. Obsahuje určitou kauzalitu a Lyonnet (*L'annonciation*, 61:6) poukazuje na to, že to přivádělo do rozpaků mnoho ortodoxních teologů, protože v preexistenční [ortodoxní] christologii početí Duchem svatým v Mariině lůně nezpůsobuje existenci Božího **Syna**. Lukáš takovou christologii zřejmě nezná; početí je pro něj kauzálně spojeno s božským Synovstvím.

"Bude nazván Synem Božím" - To je totéž jako "bude". A tak nemohu následovat ty teology, kteří se snaží vyhnout kauzální konotaci ve větě "proto", jíž tato věta začíná, tím, že tvrdí, že pro Lukáše početí dítěte nepřivádí k bytí Syna Božího, ale pouze umožňuje

⁹ Pro nás sociniány ani Jan nevěděl nic o doslovné preexis-

tenci *Syna*, ale pouze slova - AB.

nazývat 'Synem Božím' toho, kdo už Synem Božím byl."

Žádná teologie vtělení nebo preexistence

"Neexistuje však žádný důkaz, že by Lukáš měl teologii vtělení nebo preexistence; spíše se zdá, že pro Lukáše (1:35) se božské synovství uskutečnilo prostřednictvím panenského početí ... Ježíš byl počat a narodil se, a to je dostatečně solidární s lidským rodem" (s. 432).

"Za prvé, podle ortodoxní křesťanské víry by Ježíš byl Božím Synem bez ohledu na to, jak byl počat, protože jeho synovství je věčné a nezávisí na vtělení... U Matouše a Lukáše bylo panenské početí spojeno s vyjádřením Ježíšova božského synovství" (s. 529). "Obě vyprávění rozvíjejí christologický vhléd, že Ježíš byl Božím Synem *od prvního okamžiku jeho početí*" (s. 561).

"Pozdější křesťanská ortodoxie chápala Ježíše jako Božího Syna, který od věčnosti existoval netělesným způsobem ... tento názor [neodpovídá žádnému lukášovskému myšlení]" (s. 90).

Lukáš a Matouš: "Je v tom spíše konotace **tvorivosti**. Marie není neplodná a v jejím případě dítě nevzniká proto, že by Bůh spolupracoval s mužovým plodivým působením... Maria je spíše panna, která nepoznala muže, a proto je dítě zcela Božím dílem - **novým stvořením**.... Zdůraznil jsem..., že Lukáš neuvažuje o preexistujícím Božím Synu... Teprve **ve spisech druhého století** nacházíme spojení Lukášova a janovského pojetí do vtělení preexistujícího božství (viz Ignác, Efezským 7:2, Smyrenským 1:1, v kombinaci s Magnesijským 8:2, také Aristidés, Apologie 15:1, Justin, Apologie, 1 21, 33.). Melito, Rozprava o víře, 4)" (s. 314).

Obtíže pro nikájskou christologii

"Lukášovi nečinilo potíže tvrdit, že Ježíš rostl v moudrosti a Boží milosti... Tento výrok působil velké potíže pozdějším křesťanským teologům, kteří vycházeli z nikájské christologie věčné preexistence, protože nemohli připustit, že by vtělené Slovo mohlo růst v moudrosti nebo milosti. Renie uvádí jejich teorie o tom, že takový růst nemohl znamenat růst milosti sjednocení nebo milosti posvěcující, ale pouze vnější projev milosti, kterou již mělo. Dnes bychom

je považovali spíše za problémy systematické teologie než exegeze" (s. 483).

Myslím, že podpora významného odborníka na NZ pro náš pohled na Ježíše je velmi cenná, když Ježíše představujeme veřejnosti. Můžeme dodat, že Pavel mluví o Božím Synu, který "**vstoupil do bytí z ženy**" (Gal 4:4; Řím 1:3). Pavel používá slovo *ginomai* = vstoupit do bytí, nikoli běžné slovo "narodil se" (*gennao*). V Gal 4:23, 29 mluví o zrození Ezaua a používá běžné slovo pro zrození (*gennao*). Pavel zřejmě zdůrazňuje, že narození Ježíše, Božího Syna, nebylo jen jeho narozením, ale vstupem do existence.

Královská cesta do království: semeno a semena

Je tedy dobře známo, že Ježíš je semenem ženy, které bylo slíbeno jako lék pro svět brzy po katastrofálním pádu člověka (Gn 3:15). Podle listu Galaťanům 3:19 je Ježíš příjemcem tohoto zaslíbení. Nejenže je slíbeným vykupitelem, ale je také "tím, komu byl dán [Abrahamův] slib". Jinými slovy, Ježíš je dědicem světového trůnu a je pověřen dohlížet na nadcházející nový světový řád s ústředím v Jeruzalémě (Jer 23:5 atd.). V Bibli jde koneckonců skutečně o jedno: komu připadne země? Co může být pro současný chaos na Blízkém východě relevantnější? Křesťané vědí, jak příběh skončí. Končí Mesiášem v čele, který je vybaven k tomu, aby přivedl ničemy před soud a povýšil spravedlivé do vlivných pozic (Iz 32:1; Př 25:5; Dan 7:18, 22, 27 atd.).

Mimochodem, je důležité, abychom se nenechali zmást tím, že etnický Izrael může očekávat, že bude v zemi pokojně žít, dokud bude neposlušný Mesiáš, který přišel a znovu přijde. Držba země nikdy nebyla bezpodmínečná. Právě pro nevěru došlo k vyhnanství za vlády Nebúkadnesara. Právě pro nevěru byl Izrael v roce 70 n. l. opět vyhnán ze země. A pro stejnou nevěru je mu souzeno trpět velkým soužením, "dobou Jákobova soužení" (Jer 30, 31; Dan 12:1; Mt 24:21).

Budoucnost pro Izrael

Konečné pokání zbytku etnického Izraele jim umožní přežít do časů Království. Izrael tedy skutečně čeká budoucnost, až přijme svého Mesiáše. Přijetí tohoto Mesiáše by bylo nesmírně snadnější (stejně jako pro muslimy), kdyby jim byla předložena abrahámovská

verze toho, kdo je Ježíš. Proč by měli muslimové nebo židé přijmout Ježíše, který je součástí trojjediného Boha?

Ježíšův příběh, a vlastně celý příběh Bible, není nic jiného než královský, davidovský a mesiášský příběh. Je to duchovní politika od začátku do konce. Dábel má ve skutečnosti jen jeden trik, a to oddělit Ježíše od jeho učení. Můžete donekonečna kázat "Ježíše", ale je to skutečně Ježíš, když je oddělen od svého vlastního učení/evangelia? Myslím, že když si s tímto vědomím znovu přečteme Nový zákon, najdeme v něm tolik spisů věnovaných tomu, že říkají: "Musíte se držet Slova, a Slovem je míněno evangelium o Království" (Mt 13:19). "Slovo" v Bibli není jen synonymem pro Bibli. Znamená spásné evangelium, srdce Bible.

"Slovo" je pro Písmo jako "jádro" pro jablko nebo trefa pro terč. Satan je mistrem v odstraňování podstatných informací. Zamotejte jazyk a máte všechno popletené. Zatímco veřejnost ví pouze to, že "Bible je Boží slovo", Ježíš řekl, že "semeno je Boží slovo" (Lukáš 8:11). NZ obecně nazývá Bibli "Písmo svaté".

Ezekielovo podobenství o královském cedru

Ježíš se proti tomuto slovnímu zmatku staví svou brilantní jasností. Četl Ezechielovo podobenství o královském cedru (Ez 17). Ví, že je Božím spojencem a nositelem Božího evangelia o Království. Pouští se tedy do díla šíření zvěsti o příchodu Nového řádu. Je nositelem formule nesmrtelnosti. Veškerý život pramení ze semene. Semena přinášejí ovoce. Na základě tohoto základního pojmu o semenech, který je uveden také v 1. knize Mojžíšově, se Ježíš pouští do vytváření **nového stvoření**.

Zasévá královskou rodinu, své vlastní bratry a sestry, tím, že zasévá své semeno (Lukáš 8:5). Jeho označení pro křesťana je "syn Království" nebo "učedník Království" - královští synové nebo královští žáci. Poté, co Mesiáš nově definoval rodinu jako "ty, kdo slyší slovo a plní ho", předává tajemství o tom, jak má být tento božský život v Království získán a šířen:

"Rozséváč vyšel, aby zasel **své** semeno." Analogie s rozmnožováním je zřejmá. Ježíš se rozmnožuje v druhých tím, že předává poselství semene Království (Mt 13:19), které přebývá nejprve v něm. Poselství semene je součástí jeho DNA takřikajíc od okamžiku, kdy Bůh stvořil Syna v Mariině lůně. Syn je Otcem ozna-

čen při svém křtu z rukou Jana, což je důležitá etapa křesťanské kariéry jako veřejné zpečetění našeho poznání Království.

Poslouchejte mého milovaného Syna

Hlas Otce poskytuje komentář: "To je můj milovaný Syn. Poslouchejte, co vám chce říct" - ne jen "Dívejte se, jak umírá, jak je pohřben a jak vstává z mrtvých". "Poslouchejte, co hlásá jako evangelium. Naslouchejte jeho pokynům o znovuzrození pro nesmrtelnost. Kdo má uši k slyšení, ať slyší." Je poněkud fascinující, že Lukáš podává zprávu: "Když to říkal [podobností o rozsévání], obvykle zvyšoval hlas" (Lk 8:8).

WWJD ("Co by udělal Ježíš?") by se také mělo číst "WWJS - Co by řekl Ježíš?". Ježíš poskytl scénář pro veškerou evangelizaci, když přikázal: "Hlásejte, že se přiblížilo Království."

Jak zvláštní, že slovo Království chybí téměř ve všech evangelických traktátech, které kdy byly vytištěny!

Ještě před důležitým podobenstvím o rozsévání Ježíš nově definoval rodinu. Když se s ním rodiče snaží promluvit, odvádí pozornost k mnohem větší pravdě. "Kdo jsou moje matka a otec?" Ti, kteří slyší Boží slovo, evangelium, a konají ho.

Pointa

Jeho skutečná spřízněnost není s Marií a Josefem (kteří si dokonce v jednu chvíli mysleli, že se jejich syn zbláznil), ale s těmi, kdo reagují na poselství o Království. Ježíš, jak poznamenal George Ladd, "rozděluje společnost na dva protikladné tábory, na ty, kteří slyší a chápou evangelium o Království, a na ty, kteří je nechápou". Tyto dva tábory představují dvě lidské rasy – degenerované a regenerované. Pokud člověk nezačne úplně od začátku, pokud se nenarodí shůry, znovu nezrodí, "nemůže spatřit Boží království ani do něj vstoupit". "Kdyby pochopili a přijali evangelium o Království [Mt 13:19], činili by pokání a bylo by jim odpuštěno." (Mk 4:11, 12) To je pointa celé Ježíšovy teologie.

Klíč

Je zajímavé se ptát diváků: Proč Ježíš podle Matouše, Marka a Lukáše tuto frázi o *znovuzrození* nikdy nepoužil? Proč Matouš, Marek a Lukáš nezmiňují "zno-

vuzrození" tolika slovy? Odpověď musí znít, že není možné, aby Ježíš neustále nemluvil o znovuzrození. Klíčové je, že používal různé metafory a podobenství (přírovnání), aby se mu to podařilo. V synoptických příbězích, které jsou jádrem Mesiášova učení o Nové smlouvě, je program nesmrtnosti popsán ve smyslu znovuzrození ze **semene**, konkrétně semene, kterým je "Boží slovo" (Lk 8:11) = "slovo o Království" (Mt 13:19).

Evangelium/slovo o Království představuje Ježíš jako recept na nesmrtnost, elixír života, klíč k nezničitelné existenci. Se semenem nového života skutečně žijeme. Bez přijetí tohoto semene jsme mrtví, zatímco žijeme. Dva tábory: obnovení a degenerování. Ježíš vytváří personál Království znovuzrozením. Vychovává novou rasu nesmrtných. (Satanskou karikaturou tohoto je ohavná epizoda popsána v Gn 6).

Prostředkem tohoto nového života je Mesiášovo učení, jeho evangelium o Království, slova "která jsou duch a život" (Jan 6:63). Jakmile toto semeno vyklíčí v mysli (srdci) posluchače, začíná nová existence. Je to výbušná událost, kterou provází obrovské vzrušení. Otevírá se zcela nový pohled. Srdce se vznáší, když uvažuje o životě navždy, o životě přicházejícího věku, o životě Království.

Regenerace

Když člověk prochází články o "regeneraci" v Biblickém slovníku, velmi zřídka narazí na vynikající postřeh o tom, co Ježíš v této otázce učil: "Podobenství o rozsévání naznačuje, že specifický život Království vzniká v lidském srdci tím, že do něj proniká evangelium (srov. "Ať tyto řeči proniknou do vašich uší") a vytváří jakoby **nový kořen osobnosti**" (*Hastings Dictionary of the Bible*, "Regeneration," str. 216).

Slovník však blíže nespecifikuje, co je to vlastně semeno. Lukáš ano. Říká: "Semeno je Boží slovo." Podobně Marek říká: "Semeno je slovo." Matouš: "semeno je slovo o Království". Není divu, že Ježíš obvinil establishment, že odebral klíč Poznání, klíč Království (Lk 11:52; Mt 23:13).

Ředitel Moody Bible College překvapivě píše: "Evangelium milosti nemá samo o sobě nic společného s Božím královstvím" (z korespondence).¹⁰

Opět došlo k velmi významné ztrátě informací, protože veřejnost byla naučena říkat, že "slovo Boží je Bible". Ježíš řekl, že Boží slovo je semeno – jeho vlastní evangelium. Mnozí návštěvníci církve mluví o "slově" nebo "Božím slově", jako by to bylo jen synonymum pro Bibli. Tak tomu ale není. Bible se obecně nazývá Písmo. V Novém zákoně je v ní pojem "slovo" z velké části vyhrazen pro evangelium, jak je hlásal Ježíš a apoštolové.

Základní tvůrčí semeno nesmrtnosti

Jakmile je základní tvůrčí semeno nesmrtnosti identifikováno jako evangelium o Království, zbytek Nového zákona se představuje jako komentář k tomuto ústřednímu tématu. Každá výzva "zůstaňte ve slově" nebo "ať ve vás bohatě zůstává Kristovo slovo" je zakotvena v myšlence, že evangelium o Království má řídit veškeré naše myšlení a jednání. Janovo evangelium je z velké části kázáním o přijetí "slova" a "slov Ježíšových". Petr se raduje ze **semene znovuzrození** jako "slova evangelia, které vám bylo zvěstováno" (I Petr 1:22-25, kde je tématem semeno, znovuzrození a evangelium). Jakub podobně mluví o "slově pravdy" jako o nástroji znovuzrození (Jak 1:18) a o slově takto **vštípeném**.

Pavel také poznamenává, že křesťané jsou ti, kdo se "narodili z ducha", tedy ti, kdo se narodili ze slibu (Gal 4:28, 29). Pavel však dává přednost obrazu nového stvoření. Tak jako v Genesis při stvoření poprvé zazářilo světlo, tak v našich srdcích září světlo evangelia o Kristově slávě (2 Kor 4:6). Pavel je houževnatým hlasatelem evangelia o Království a celou svou kariéru shrnuje jako "zvěstování Království" (Sk 20:25), kde **evangelium milosti** (Sk 20:24) **označuje jako evangelium o Království** (viz také Sk 8:12, Filip, a Pavlovo neúnavné zdůrazňování evangelia o Království ve Sk 19:8; 28:23, 31). Jan opakuje své apoštolské kolegy, když poukazuje na **semeno přebývajících ve znovuzrozených** věřících jako na klíč k vítěznému křesťanství (1 Jan 3:9).

¹⁰ O tom, že evangelikalismus opomíjí evangelium o Království, se dočtete v příloze na konci tohoto článku.

Dispenzacionalismus – odděluje

Věřím, že Ježíšova víra v abrahámovské království se musí postavit rozředené verzi evangelia, která je dnes velmi rozšířená. Dispenzacionalismus, ať už ve své "ultra" podobě, nebo jinak, dosáhl oddělení Pavla od Ježíše, a tím i oddělení evangelia od Ježíše.¹¹ S Římanům 10:8-17 bylo špatně zacházeno, aby vznikl dojem, že pro Pavla se v evangeliu počítá pouze Ježíšova smrt a vzkříšení. Kdyby tomu tak bylo, Pavel by se Ježíšova evangelia vzdal. Pavel by neuposlechl Velké poslání.

Pavel by se sám vystavil kletbě (Gal 1), kdyby z evangelia vyňal základní prvek Království, který je pro Ježíše tak důležitý jako poklad spásné moudrosti a porozumění. Pavel se však od Mesiášova evangelia neodchýlil ani o píď. V 10. kapitole listu Římanům prohlásil za svůj rezolutní závěr, že "víra přichází ze slyšení a slyšení z Mesiášova slova", tj. z Mesiášova evangelia (v. 17). Ve verši 14 poznamenal, že člověk musí slyšet Ježíšovo kázání, aby byl spasen: "Jak mohou **uvěřit v toho, o němž** neslyšeli [kázání]?" (viz NASV, nikoli NIV).

Vše se tedy vrací k Ježíšovi, který v synoptických hlásal evangelium asi 30 kapitol, *aniž by se v té době zmínil o své smrti a vzkříšení*. Královská cesta k nesmrtelnosti a vládě v budoucím království – stejně jako k míru na zemi pro lidský rod - začíná a končí u Ježíše, který rozhodně odmítal jakoukoli představu o soupodstatném božství - "Proč mě nazýváte dobrým? Nikdo není dobrý, jen jeden Bůh" (Mt 19:17).

Boží království jako evangelium

Naším úkolem je hlásat široko daleko (Lk 9:60) Boží království jako evangelium, a to je království jediného Boha Izraele, které bude spravovat lidský Mesiáš, Syn tohoto živého Boha. Čeká nás ještě mnoho práce, jak uznal římskokatolický učenec, kterého jsem citoval na začátku. Boží Syn "přišel, aby nám přinesl **porozumění**, abychom mohli poznat Boha" (1 Jan 5:20).

Královská cesta do Království závisí nejen na Ježíšově smrti a vzkříšení,¹² ale stejně tak na Mesiášově poznání a pochopení. "Svým poznáním způsobí můj

spravedlivý, že mnozí budou spravedliví" (Iz 53:11). Právě "ti, kdo mají vhléd, budou v Království jasně zářit" (Dan 12:3). Ježíš také prohlásil: "Kdyby pocho-pili poselství Království, činili by pokání a já bych jim odpustil" (Mt 13:15 s Mk 4:11, 12).

Věřím, že dědictví Abrahamovy víry nám dává nerosvratelný začátek v těchto velkých otázkách christologie a evangelia. A věřím, že v příštím roce bude přibývat hledajících, kteří přijmou evangelium tak, jak ho hlásal Ježíš. Pracujme na tomto cíli a přiná-šejme tak ovoce rozšiřováním královské rodiny, kte-rou Ježíš tolik miluje.

Příloha

Scofield Bible

Ke Gn 12:1: "Bůh dal bezpodmínečný slib požehnání skrze Abramovo potomstvo.

1. a) izraelskému národu, aby navždy **zdedil určité území** (Gn 12,5; 15,18-21; 17,7-8);
2. b) církvi jako v Kristu (Gal 3,16.28.29) a
3. c) pohanským národům".

[Je bez komentáře u Mt 5:5 a Gal 3:29 a všimněte si, jak jsou země a území okamžitě odebrány církvi a povoleny pouze etnickému Izraeli.]

O slově "evangelium"

Ke Zj 14:6: "Shrnutí evangelia. Slovo 'evangelium' znamená dobrou zprávu. Jak se toto slovo používá v NZ, týká se různých aspektů Božího zjevení. Naprosto zásadní pro spásu člověka je **evangelium o Boží milosti** (Řím 2:16 ref.) [*Neříká nám, že evangelium o Boží milosti je totožné s evangeliem o Království!* Sk 20:24, 25]. Je to dobrá zpráva, že Ježíš Kristus zemřel na kříži za hříchy světa, že byl vzkříšen z mrtvých kvůli našemu ospravedlnění a že skrze něj jsou všichni, kdo věří, ospravedlněni ze všeho.

Je označováno jako Boží evangelium (Řím 1:1) [*neříká nám, že evangelium o Království je také nazýváno Božím evangeliem, Mk 1:14, 15*], protože pochází z jeho lásky; "z Krista" (2 Kor 1:1). 10:14), protože plyne z jeho oběti a protože on je předmětem víry; "z Boží milosti" (Sk 20:24), protože zachraňuje ty, které

¹¹ Podívejte se prosím na přílohu k tomuto článku ze *Scofield Bible*, která systematicky odděluje křesťanství od Ježíšova evangelia o Království.

¹² Srovnejte s Lukášem 4:43 pozoruhodný názor Billyho Grahama, že "Ježíš přišel vykonat třídní dílo".

zákon proklíná; "slavné" (2 Kor 4:4); 1 Tim 1:11), protože se týká toho, který je ve slávě a který přivádí k slávě mnoho synů (Heb 2:10); "o naší spáse" (Ef 1:3), protože skrze Krista nastoluje pokoj mezi věřícím hříšníkem a Bohem a umožňuje vnitřní pokoj."

O dobré zprávě

"JINÝM ASPEKTEM dobré zprávy je "evangelium o Království" (Mt 4:23), tj. dobrá zpráva o tom, že Bůh chce na zemi zřídit Království Krista, syna Davidova, jako naplnění Davidovy smlouvy (2 Sam 7:16, poznámka). Dobrá zpráva o tomto království **byla** ohlašována již starozákonními proroky (Iz 9:6-7), Kristem při jeho prvním příchodu (Mt 9:35) a **bude** hlášána během velkého soužení (Mt 24:14)."

[Naznačuje, že evangelium o Království se nyní nemá kázat].

"Slovo evangelium zahrnuje různé aspekty dobré zprávy o Božím zjevení. Skutečnost, že Bůh hlásal dobrou zprávu o evangeliu milosti, evangeliu o přicházejícím Království a věčném evangeliu o božím

soudu nad bezbožnými a vysvobození věřících, však neznamená, že existuje více než jedno evangelium spásy. Milost je základem spásy ve všech dispensacích a za všech okolností je jedinou cestou k záchraně před hříchem."

[Ve skutečnosti však navrhuje jeden "aspekt" evangelia, evangelium o Království, pouze pro Židy! Vytváří tedy dvě evangelia. Obě mají v sobě milost, ale obě nemají v sobě Království. Království je tak nežidům odebráno a Ježíšovo učení je nám odebráno - srov. 2 Jan 7-9].

Povzbudivější je, že existují i jiní, kteří cítí, že v současném kázání není něco v pořádku:

Profesor evangelizace, Dr. Taber: "Byl jsem zděšen a ohromen, že žádný z devíti autorů knihy "Co je evangelium?" se nezmínil o Božím království." (Dopis pro *Christianity Today*, duben 2000).